

מסורת הש"ס

(א) ונתן להן... (ב) ונתן להן... (ג) ונתן להן... (ד) ונתן להן... (ה) ונתן להן... (ו) ונתן להן... (ז) ונתן להן... (ח) ונתן להן... (ט) ונתן להן... (י) ונתן להן...

הגרות הב"ח

(א) ונתן להן... (ב) ונתן להן... (ג) ונתן להן... (ד) ונתן להן... (ה) ונתן להן... (ו) ונתן להן... (ז) ונתן להן... (ח) ונתן להן... (ט) ונתן להן... (י) ונתן להן...

מוסף רש"י

על שעת חפזון... (א) ונתן להן... (ב) ונתן להן... (ג) ונתן להן... (ד) ונתן להן... (ה) ונתן להן... (ו) ונתן להן... (ז) ונתן להן... (ח) ונתן להן... (ט) ונתן להן... (י) ונתן להן...

מאימתי פרק ראשון ברכות

והאי דקרו ליה ליליא. דקאמר יואל כו ק"ש של לילה: משום דאיכא דגנו. וקרינא ביה ובשכנך. ובלבד שלא יאמר הפסיקו. הקורא ק"ש של לילה שמרתי סמוך לעמוד השער לא יאמר השכיבט שאין עוד זמן מחלת שכיבה אלא זמן סוף שכיבה: דאשכחיה. וישנו ונרדמו עד לאחר עמוד השער: בשעת הדחק.

אבל שלא נשעת הדחק לא: הכי קא אמרי ליה. לרנן גמולא. ולא גרם אלא: רבנן פליגי עליון. כלומר מי פליגי פליגי אדך? דהא דאמר עד חלות דוקא קאמרי דלא משמע להו ובשכנך כל זמן שכיבה אלא כל זמן שדך בני אדם להתעסק לן? ולשכנך ומיהו כהא פליגי אדך? אליעזר דאלו רבי אליעזר סבירא ליה זמן עסק שכיבה אינו אלא עד האשמורה הראשונה ולרבנן עד חלות. ולא סבירא לן? ובשכנך כל זמן שזני דאש שוכניו והיינו כל הלילה ויחיד וריבוי הלכה כרבי: או דילמא כווסף סבירא לכו. ומשמע לכו ובשכנך כל זמן שכיבה והא דקאמרי לכו חלות הכנסה הוא כדי לזרז ומיהו היכא דאמרי ולא קרא קודם חלות עדין זמן חיונה הוא ומחייבי ונפקי ידי ק"ש בזמנו: כווסף סבירא לכו ומחייבי אפס לקרום גרסינן. ולא גרסינן מותרים דלפילו שלא בזמנו מן (עמוד ג) הקורא מכאן ואילך לא הפסיד כאלה הקורא חתונה: שעת חפזון. שחפזו לאלה והיינו עמוד השער דכתיב לא תלאו איש מפתח ביתו עד בקר (שמות יב):

יכול יא נאל. כשאר קדשים ציוס שמיטתו כדך חודה שאף היא זמן אפילתה יוס' א' ואוכל והולך כל יוס שמיטתה והלילה עד הבקר (א) כדן מודה דכתיב ציוס קרננו יאכל (ויקרא יא) מה שלמים נאללן לפני ימים וליאס אדך. שבינמיס דכתיב ציוס זכאסס יאכל וממחרת (שס יט) אף פסק נמי הואיל ואינו נאלל אלא צילנה נוקיס שני לילות במקום שני ימים דשלמים ויהא נאלל בשני לילות ויוס' א' לא שילאלנו ציוס אלא שיהא שעות זמן שלא יפסל כחלילה בשכיב הממנת היום ואלאלנו צילנה השנית (א) קמ"ל: עס חזכה אס הפסח בערב ככא השמש מועד לאסך ממזרים. הרי לך עשה זמניס שאינסי שוים. בערב כי יטנו זללי ערב היינו לאחר חלות שנסתלקה חמה מראש כל אדם ונעשה למערב. ככא השמש משחטה. מועד לאסך ממזרים כנקר. כינז יתיקיימו כולה. בערב לזמן שמיטה. ככא השמש החמלת זמן אפילה. מועד לאסך זמן שריפה כלומר כנקר הוא נעשה וימר שהגיע זמן שריפה אלא לפי שאין שורפין קדשים ציוס טוב ממחיינין לו עד בקר שני: עד מפי אפס אובל. היינו כר"ע אבל לתנא קמח עד חלות לילה הוי זמן אפילה ותו לא דלי לא תחי בינייהו: הכל מודים. רבי עקיבא גופיה מודה שהלילה ממלות ואילך היתה שעת חפזון דמזרים לשלח מן הארץ: מערב נאללו. תתנו להם רשות לאלא:

ט.

לעולם ימא הוא. ואס תאמר לימתי שמי פעמים קודם הנך החמה והיו רכומא טפי דלפילו קודם הנך הוי זמן דקריאת שמע של שמרתי. וי"ל דכפרשנא דהאי ימא לענין שאר מלות. אבל לענין ק"ש הואיל ואיכא אינשי דגנו לאו זמן קרימה הוא ומימא דקשיא דרבי עקיבא אדך.

לא לעולם ימא הוא והאי דקרו ליה ליליא דאיכא אינשי דגנו כההיא שעתא אמר רבי אחא ברבי חנינא אמר רבי יהושע בן לוי הלכה כר"ש שאמר משום רבי עקיבא. אמר רבי יורא יובלבר שלא יאמר השכיבנו. כי אחא רב יצחק בר יוסף אמר הא דרבי אחא ברבי חנינא אמר ריב"ל אלא בפירושו איתמר אלא מבבלא איתמר דההוא זוגא דרבנן דאשתכור בהלולא דבריה דר' יהושע בן לוי אתו לקמיה דריב"ל אמר כדאי הוא ר"ש לסמוך עליו בשעת הדחק: מעשה שבאו בניו וכו': ועד השתא לא שמיע להו הא דר"ג הכי קאמרי ליה. רבנן פליגי עליון? ויחיד וריבוי הלכה כרביס או דלמא רבנן כוותי סבירא להו והאי דקאמרי עד חלות כדן להרחיק אדם מן העבירה אמר להו רבנן כוותי סבירא להו וחיביבן אתם והאי דקאמרי עד חלות כדן להרחיק אדם מן העבירה: ולא זו בלבד אמרו אלא וכו': ור"ג מי קאמר עד חלות דקתני וזו בלבד (א) אמרו הכי קאמר להו ר"ג לבניה אפילו לרבנן דקאמרי עד חלות מצוהה עד שיעלה עמוד השחר והאי דקא אמרי עד חלות כדן להרחיק אדם מן העבירה: הקטר חלבים וכו': וואילו אכילת פסחים לא קתני ואכילת פסח מצותן עד שיעלה עמוד השחר אמר רב יוסף לא קשיא הא ר' אלעזר בן עזריה הא רבי עקיבא דתנאי יואכלו את

הבשר בלילה הזה רבי אלעזר בן עזריה אומר נאמר כאן בלילה הזה ונאמר להלן יעברתי בארץ מצרים בלילה הזה מה להלן עד חלות עד חלות אמר ליה ר' עקיבא והלא כבר נאמר יבחנוון יעד שעת חפזון א"כ מה תלמוד לומר בלילה יכול יהא נאכל כקדשים ביום תלמוד לומר בלילה הוא נאכל ולא ביום בשלמא לר' אלעזר בן עזריה דאית ליה גזירה שוה אצטרך למכתב ליה הזה אלא לר' עקיבא האי הזה מאי עביד ליה למעוטי לילה אחר הוא דאתא סד"א הואיל ופסח קדשים קלים ושלמים קדשים קלים מה שלמים נאללן לשני ימים וליה אחד אף פסח נאכל שתי לילות במקום ב' ימים ויהא נאכל לב' לילות ויום אחד קמ"ל בלילה הזה בלילה הזה הוא נאכל ואינו נאכל בלילה אחר ור' אלעזר בן עזריה מלא תותירו עד בקר נפקא ורבי עקיבא אי מרתם הוה אמינא מאי בקר בקר שני ורבי אלעזר אמר לך כל בקר בקר ראשון הוא. והני תנאי כהני תנאי דתנאי שם תזבח את הפסח בערב כבוא השמש מועד צאתך ממצרים ר' אלעזר אומר בערב אתה זוכה וכבוא השמש אתה אוכל ומועד צאתך ממצרים אתה שורף רבי יהושע אומר בערב אתה זוכה כבוא השמש אתה אוכל ועד מתי אתה אוכל והולך עד מועד צאתך ממצרים א"ר אבא הכל מודים כשנגאלו ישראל ממצרים לא נגאלו אלא בערב שנאמר הוציאך ה' אלהיך ממצרים לילה וכשיצאו לא יצאו אלא ביום שנא' ממחרת הפסח יצאו בני ישראל ביד רמה על מה נחלקו על שעת חפזון ר' אלעזר בן עזריה סבר מאי חפזון חפזון דמצרים ורבי עקיבא סבר מאי חפזון חפזון דישאל 'תנ"ה הוציאך ה' אלהיך ממצרים לילה וכי בלילה יצאו והלא לא יצאו אלא ביום שנא' ממחרת הפסח יצאו בני ישראל ביד רמה יצאו מלמד שהתחילה להם גאולה מבוערב: דבר נא באזני העם וגו' אמרי דבי ר' ינאי אין נא אלא לשון בקשה אמר ליה הקב"ה למשה בבקשה ממך לך ואמור להם לישראל בבקשה מכם שאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב שלא יאמר אותו

לא שמעו להם לאלה עד בקר: זכור

לא שמעו להם לאלה עד בקר: זכור

עין משפט

נר מצוה

תורה אור השלם

- 1. ואלו את תפקיד כלילה הוה הביתו כל כבוד בארץ מצרים מאדם ועד בהמה וכל אלה המצרים אעשה שפטים אני שבות יב' 2. וקבתי בארץ מצרים כלילה הוה הביתו כל כבוד בארץ מצרים מאדם ועד בהמה וכל אלה המצרים אעשה שפטים אני שבות יב' 3. וקבתי תבאלי אתו קטניכם חרבים ועלבים מרגלים ומקלבים בקרבם ואכלתם אתו חפזון פסח הוא לך שבות יב' 4. ולא תזכרו מעט עד בקר והנתי מעט עד בקר כאשר תשרפו: שבות יב' 5. כי אם אל תקחם אשר יבשרו את אלהיך לשון ערב שם תזבח את הפסח בערב כבוא השמש מועד צאתך ממצרים: דברים טו' 6. שמוח את חדש הקציר וצמיח פסח לך ולאלוהיך יי' בחדש הקציר הוציאך יי' אלהיך ממצרים לילית לילית: דברים טו'

שמות יא ב